

PARA | HABER

Faizde, dengeli indirim

HÜLYA GENÇ SERTKAYA

hulya.genc@paradergi.com.tr

TCMB, politika faizini 250 baz puan indirimle yüzde 43'ten yüzde 40.5'e çekti.

Banka, Ağustos'ta enflasyonda ana eğilimin yavaşladığına işaret etse de, gıda fiyatları ve hizmetlerdeki fiyat ataletinin enflasyonda yukarı yönlü riskleri canlı tuttuğunu vurguladı. Beklenti, Ekim ve Aralık'ta da indirim döngüsünün devam edeceği yönünde...

TÜRKİYE Cumhuriyet Merkez Bankası (TCMB), Temmuz'da 300 baz puanla başladığı politika faiz oranı indirim sürecine, Eylül'de 250 baz puanla devam etti. TCMB, 11 Eylül'deki Para Politikası Kurulu (PPK) toplantısında politika faizi olan bir hafta vadeli repo ihale faiz oranını 250 baz puan indirerek yüzde 43'ten yüzde 40.5'e çekti. TCMB ayrıca, Merkez Bankası gecelik vadede borç verme faiz oranını yüzde 46'dan yüzde 43.5'e, gecelik vadede borçlanma faiz oranını yüzde 41.5'ten yüzde 39'a indirdi. Ağırlıklı beklenti, TCMB'nin 23 Ekim ve 11 Aralık'taki toplantılarında indirim sürecine devam edeceği, politika faiz oranının yıl sonunda kademeli olarak yüzde 35 bandına kadar gerileyebileceği yönünde.

PPK toplantısı sonrasında yayımlanan karar metninde, enflasyonun ana eğiliminin Ağustos'ta yavaşladığına dikkat çeken TCMB, ikinci çeyrekte büyüme öngörülerinin üzerinde gerçekleşirken nihai yurt içi talebin zayıf seyrini koruduğunun değerlendirildiğini belirtti. TCMB, yakın döneme ilişkin verilerin talep koşullarının dezenflasyonist düzeyde olduğunu gösterdiğini vurguladı. Gıda fiyatları ile ataleti yüksek hizmet kalemlerinin enflasyon üzerinde yukarı yönlü baskıları canlı tuttuğunu ifade eden TCMB, enflasyon beklentileri ve fiyatlama davranışları ile küresel gelişmelerin dezenflasyon süreci açısından risk unsuru olmaya devam ettiğinin altını çizdi.

Sanayi üretim endeksi Temmuz'da yıllık yüzde 5 arttı

Sanayi üretim endeksi değişim oranları (%), Temmuz 2025	Aylık değ. (%)	Yıllık değ. (%)
Toplam sanayi	-1,8	5,0
Madencilik ve taş ocaklığı	-1,5	-0,5
İmalat sanayi	-2,3	5,5
Elektrik, gaz, buhar	4,5	5,8
Ara malı	-1,7	4,0
Dayanıklı tüketim malı	-1,3	-5,4
Dayanaksız tüketim malı	-3,4	-2,2
Enerji	2,3	3,7
Sermaye malı	-2,3	20,1
Düşük teknoloji	-3,1	-2,2
Orta-düşük teknoloji	-1,6	6,1
Orta-yüksek teknoloji	3,5	7,1
Yüksek teknoloji	-18,8	58,5

Kaynak: TÜİK

ORTA VADELİ PROGRAM VE SIKILAŞMA VURGUSU

Karar metninde dezenflasyon sürecine Orta Vadeli Program'ın (OVP) yapacağı katkı ile sıkılaştırma vurgusu dikkat çekti. Karar metninde, fiyat istikrarı sağlanana kadar sürdürülecek sıkı para politikası duruşunun talep, kur ve beklenti kanalları üzerinden dezenflasyon sürecini güçlendireceğini ifade eden TCMB, OVP'de öngörülen makroekonomik çerçevenin bu süreçte katkı sağlayacağını dile getirdi. Metinde, "Kurul politikasına ilişkin atılacak adımları; enflasyon gerçekleştirmelerini, ana eğilimini ve beklentilerini göz önünde bulundurarak ara hedeflerle uyumlu biçimde dezenflasyonun gerektirdiği sıkılığı sağlayacak şekilde belirleyecektir. Adımların büyüklüğü, enflasyon görünümü odaklı, toplantı bazlı ve ihtiyatlı bir yaklaşımla gözden geçirilecektir. Enflasyon görünümünün ara hedeflerden belirgin bir biçimde ayrışması durumunda, para politikası duruşu sıkılaştırılacaktır" denildi.

TCMB, kredi ve mevduat piyasalarında öngörülenin dışında gelişmeler olması halinde parasal aktarım mekanizmasının ilave makro ihtiyatı adımlarla destekleneceğini vurgulayarak, likidite koşullarının yakından izlenmeye ve likidite yönetimi araçlarının

Hande ŞEKERCİ / İş Portföy Baş Ekonomisti

“İndirim piyasa beklentisinin hafif üzerinde”

Merkez Bankası'nın 2.5 puanlık indirimi piyasa beklentisinin hafif üzerinde. Bununla birlikte son dönemde GSYH ve enflasyon verilerinin tahminlerin üzerinde kalması ve yurt içindeki oynaklıklar nedeniyle piyasanın faiz indirimi tahminleri de törpülenmişti. TCMB tam dengede bir indirim yapmış oldu. Metinden TL'deki reel değerlendirme şartına dair ifade çıkarıldı. Bu da halihazırda sepet bazında TL

bu sene reel olarak değerlendirmediği için, daha gerçekçi bir duruşa işaret ediyor. TCMB'nin enflasyona ve büyümeye dair yorumları yukarı yönlü riskleri içeriyor. Kalan son 2 toplantıda indirimlerin sürmesini ve yılsonunda faizin yüzde 35 olmasını bekliyoruz. Eylül ve Ekim ayı TÜFE verileri ise kısa vadede faizin ne kadar düşeceğini gösterecektir.

etkili şekilde kullanılmaya devam edileceğini kaydedti.

YIL SONU ENFLASYON BEKLENTİSİ YÜZDE 29.86

Şimdi de beklentilere bir göz atalım. Piyasa katılımcılarının Eylül ayı enflasyon beklentisi yüzde 2.04 olurken, yıl sonu tüketici enflasyonu (TÜFE) beklentisi ise yüzde 29.69'dan yüzde 29.86'ya çıktı. TCMB'nin reel sektör ve finansal sektör temsilcilerinden oluşan 69 katılımcı tarafından yanıtlanan piyasa katılımcıları anketine göre, katılımcıların 12 ay sonrası TÜFE beklentisi bir önceki anket döneminde yüzde 22.84 iken, bu anket döneminde yüzde 22.25'e geriledi. Katılımcıların cari yıl sonu döviz kuru (dolar/TL) beklentisi bir önceki anket döneminde 43.96 TL iken, bu anket döneminde 43.85 TL oldu. Katılımcıların GSYH 2025 yılı büyüme beklentisi ise bir önceki anket döneminde yüzde 2.9 iken, bu anket döneminde yüzde 3.2 olarak gerçekleşti.

sında jeopolitik gelişmeler ve yüksek enerji fiyatları cari dengeyi baskılasa da, Temmuz itibarıyla tablonun olumluya döndüğünü vurguladı. “İhracattaki yüzde 11'lik artış, sınırlı ithalat yükselişi ve gerileyen petrol fiyatları dış ticaret açığını daraltarak 1.8 milyar dolarlık cari fazla sağladı” diyen Özden, turizm gelirlerinin katkısıyla yaz ayları boyunca fazla verme sürecine girildiğini belirterek, yıl sonunda cari açığın 20 milyar dolar civarında gerçekleşmesini beklediğini dile getirdi.

Bu arada, TCMB'nin Eylül ayı piyasa katılımcıları anketine göre, katılımcıların 2025 yılı sonu cari açık beklentisi 20.9 milyar dolar oldu. Yeni açıklanan OVP'de 2025 yılı sonu cari açık hedefi 22.6 milyar dolar olarak belirlenmişti.

SANAYİ ÜRETİMİ YILLIK BAZDA ARTTI

Büyümenin öncü göstergesi sanayi üretimi Temmuz'da yıllık bazda yüzde 5 artarken, aylık bazda ise yüzde 1.8 azaldı. Sanayinin alt kırılımlarına baktığımızda, Temmuz'da madencilik ve

CARİ DENGİ 1.8 MİLYAR DOLAR FAZLA VERDİ

Temmuz'da cari işlemler hesabı 1.8 milyar dolar fazla kaydetti. Altın ve enerji hariç cari işlemler hesabı ise 6 milyar 29 milyon dolar fazla verdi. Ödemeler dengesi tanımlı dış ticaret açığı 4.64 milyar dolar olarak gerçekleşti. TCMB verilerine göre, cari işlemler hesabı 2025 yılı Ocak-Temmuz döneminde yıllık yüzde 64.6 artışla 21.2 milyar dolar açık verdi. Yıllıklandırılmış verilere göre, Temmuz ayında cari açık yaklaşık 18.8 milyar dolar olurken, ödemeler dengesi tanımlı dış ticaret açığı 62.7 milyar dolar düzeyinde gerçekleşti. Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK) tarafından 9 Eylül'de yayımlanan “Uluslararası Hizmet Ticareti İstatistikleri, 2024” bülteni çerçevesinde, hizmetler dengesi kalemi 2023-2024 yılları ve 2025 yılı Ocak-Haziran dönemi için revize edildi. Yapılan revizyon, hizmetler dengesi net gelirlerini 2023'te 1 milyar 592 milyon dolar ve 2024'te 623 milyon dolar negatif yönlü etkilerken, 2025 yılı Ocak-Haziran döneminde ise 154 milyon dolar pozitif yönlü etki yaptı. Temmuz'da hizmetler dengesi kaynaklı net girişler 8 milyar 24 milyon dolar seviyesinde gerçekleşmiş olup, bu kalemin altında taşımacılık hizmetleri ve seyahat kaleminden kaynaklanan net gelirler sırasıyla 2.4 milyar dolar ve 6.2 milyar dolar oldu. Temmuz'da doğrudan yatırımlar kaynaklı net girişler 1.2 milyar dolar olarak kaydedildi. Portföy yatırımları Temmuz'da 5 milyar 97 milyon dolar tutarında net giriş kaydetti. Temmuz'da resmi rezervlerde 18.6 milyar dolar net artış oldu. Net hata noksan kaleminde Temmuz'da 582 milyon dolar kaynağı belirsiz para çıkışı yaşanırken, yılın ilk 7 ayında çıkış 4.9 milyar dolara ulaştı.

“TEMmuz'DA TABLO OLUMLUYA DÖNDÜ”

A&T Bank Baş Ekonomisti Ayşe Özden, 2025 yılının ilk yarı-

Tonguç ERBAŞ / Ahlatıcı Portföy Genel Müdürü

İhtiyatlı bir tutum benimsedi”

Haziran ayındaki PPK toplantısında politika faizinin sabit bırakılmasının ardından, Temmuz'da başlayan faiz indirimi Eylül ayında da devam ederek kademeli bir indirim döngüsüne işaret etti. Temmuz karar metninde enflasyonun ana eğiliminin ‘yatay’ seyrettiği vurgulanırken, Eylül kararında ‘yavaşlama’ ifadesinin öne çıkması, dezenflasyon sürecini destekleyici bir gelişme olarak değerlendirildi. Buna karşın, ikinci çeyrekte büyüme verileri beklentilerin üzerinde gelse de, yurt içi talebin zayıf seyrini koruduğuna dikkat çekildi. Eylül toplantısı sonrası yayımlanan metinde öne çıkan bir diğer unsur, ‘ara hedeflerden sapma halinde sıkılaştırma yapılacağı’ yönündeki açık politika mesajı oldu. Ayrıca, Orta Vadeli Program'ın dezenflasyon sürecine katkı sağlayacağına dair vurgu, para politikasının makroekonomik çerçeveye uyumlu şekilde ilerleyeceğini gösterdi. Genel olarak değerlendirdiğimizde, Merkez Bankası'nın son kararında ihtiyatlı bir güvercin tutum benimsediğini söyleyebiliriz. Faiz indirimleri devam ederken, enflasyonla mücadele kararlılığı korunmakta ve gerektiğinde sıkılaştırma seçeneğinde göz önünde bulundugunu söyleyebiliriz.

PARA HABER

Ayşe ÖZDEN / A&T Bank Baş Ekonomisti

“Yeni riskler oluşmadığı sürece faizde gerileme devam eder”

Sanayi üretimi Haziran'daki yüzde 8.3'lük güçlü artışın ardından Temmuz'da yıllık bazda yüzde 5 yükselirken, aylık bazda yüzde 1.8 geriledi. Bu gelişme, yılın üçüncü çeyreğinde sınırlı bir yavaşlamaya işaret ediyor. Özellikle giyim, gıda ve tekstil gibi dayanıksız tüketim mallarında yaşanan daralma Temmuz'daki gerilemede etkili oldu. Ancak bunun karşısında inşaat bağlantılı sektörlerdeki güçlü görünüm dikkat çekici. İnşaat sektörü yılın ikinci çeyreğinde yüzde 10.9'luk yıllık büyümesiyle yalnızca sektörün değil, metal ve yapı malzemeleri gibi ilişkili sanayilerin de canlanmasına katkı sağladı. Bu çerçevede 2025 yılı için büyüme tahminimi yüzde 3.5 seviyesinde koruyorum. Kredi büyümesinde yavaşlama ve tüketici eğilimlerindeki dengelenme sinyalleri olumlu olsa da, iç talep halen büyümenin ana taşıyıcısı. Bu nedenle 2026'da faiz indirimlerinin daha ihtiyatlı ve kademeli adımlarla ilerlemesini bekliyorum. Enflasyon tarafında ise

hizmet fiyatlarındaki katılık ve beklentilerdeki yavaş iyileşme, enflasyonun öngörülen patikanın üzerinde kalmasına yol açıyor. Yine de yılsonu enflasyonunun yüzde 30 seviyesinde olacağını, yeni riskler oluşmadığı sürece faiz indirim sürecinin devam edeceğini düşünüyorum. Sanayi üretimindeki canlılık ve Merkez Bankası'nın faiz indirimleri bir arada okunduğunda, 2025 yılı için büyüme-enflasyon-üretim üçgeninde dengeli bir tablo öne çıkıyor. Faiz indirimi kararı, hem piyasada güveni korurken hem de enflasyonla mücadelenin kararlılıkla sürdüğünü teyit ediyor.

taşı ocakçılığı sektörü endeksi yıllık yüzde 0.5, aylık yüzde 1.5 azaldı. TÜİK verilerine göre, imalat sanayi sektörü endeksi yıllık yüzde 5.5 artarken, aylık yüzde 2.3 daraldı. Elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtım sektörü endeksi ise yıllık yüzde 5.8, aylık yüzde 4.5 artış gösterdi. Temmuz'da sermaye mali endeksi aylık yüzde 2.3 gerilerken, yıllık yüzde 20.1 arttı. Ara mali endeksinde ise aylık bazda yüzde 1.7 azalış, yıllık bazda yüzde 4 artış yaşandı. Yüksek teknoloji üretimi ise Temmuz'da aylık bazda yüzde 18.8 gerilemesine karşılık, yıllık bazda yüzde 58.8 arttı.

Geçen hafta ciro endeksleri ile ticaret satış hacim endeksleri de açıklandı. TÜİK verilerine göre, Temmuz'da sanayi, inşaat, ticaret ve hizmet sektörleri toplamında ciro endeksi yıllık yüzde 38.8 artarken, aylık yüzde 2.1 azaldı.

Temmuz'da ticaret satış hacmi yıllık yüzde 11.6 artarken, aylık yüzde 6.5 azaldı. Perakende ticaret satış hacmi ise Temmuz'da aylık yüzde 13 arttı, aylık yüzde 0.2 geriledi.

İHRACAT İKLİMİNDE İLİMLİ İYİLEŞME

İstanbul Sanayi Odası (ISO) Türkiye imalat sektörü ihracat iklimi endeksi 2025 Ağustos'ta bir önceki aya göre 0.6 puan artışla 51.9'a yükseldi. Endekste eşik değer olan 50'nin üzerinde ölçülen tüm rakamlar ihracat ikliminde iyileşmeye. 50'nin altındaki değerler ise bozulmaya işaret ediyor. Ağustos ayı verisi, dış talep koşullarındaki iyileşmenin ılımlı olmakla birlikte Mayıs 2024'ten bu yana en güçlü düzeyde gerçekleştiğine işaret etti. İhracat iklimindeki kesintisiz güçlenme eğilimi 20'nci aya ulaştı. Türk imalat sektörünün 10 büyük ihracat pazarının çoğunluğunda üretim arttı. Toplam ihracatın yüzde 8'inin gerçekleştiği Almanya'da ekonomik aktivite üst üste üçüncü ay sınırlı büyüme gösterdi. ABD'de üretim bir kez daha belirgin bir artış sergiledi. Birleşik Krallık'ta da ekonomik aktivite yaklaşık son bir yılın en belirgin artışını kaydetti. Rusya'da ekonomik aktivite gerilemekle birlikte bozulma Temmuz ayına göre hafifledi. BAE'de petrol dışı ekonomi ağustosta güçlü bir şekilde genişlemeyi sürdürdü.

AĞUSTOS'UN EN ÇOK KAZANDIRANI BORSA

Geçen hafta açıklanan verilerden biri de finansal yatırım araçlarının reel getiri oranları oldu. TÜİK verilerine göre Ağustos'ta

aylık en yüksek reel getiri yurt içi üretici fiyat endeksi (Yİ-ÜFE ile indirildiğinde yüzde 4.15, tüketici fiyat endeksi (TÜFE) ile indirildiğinde ise yüzde 4.60 oranlarıyla BIST 100 endeksinde gerçekleşti. BIST 100 endeksi, üç aylık değerlendirmede de en yüksek reel getiri sağlayan yatırım aracı olarak kayda girdi. Altı aylık ve yıllık değerlendirmede ise en çok küleşen kazandırdı. Ağustos'ta en çok kaybettiren finansal yatırım aracı euro oldu.

Prof. Dr. Burak ARZOVA / Marmara Üniversitesi Öğretim Üyesi

“Dolar/TL'de yukarı yönlü hareket biraz daha gevşetilebilir”

TCMB, enflasyon ana eğiliminin Ağustos'ta yavaşladığını söylese de, gıda fiyatları ve hizmet kalemlerinin enflasyon üzerindeki yukarı yönlü baskılarından endişe ediyor. Enflasyon beklentileri ve fiyatlama davranışları ile küresel gelişmeleri de, dezenflasyon süreci açısından yukarı yönlü riskler olarak değerlendiriyor. Nihai yurt içi talebin zayıf bir seyrinde devam ettiğine işaret ediyor.

Nihai yurt içi talebin zayıf bir seyrinde devam ettiğini, büyüme verisinin (çeyreklik değişiminde) görmüştük. TCMB bunu kendi politika metni içerisine de almış. En önemli değişiklik ise daha önceki karar metninde yer alan 'Türk lirasındaki değerlenme' ifadesinin çıkarılması. TCMB'nin daha önceki söylemi, fiyat istikrarı sağlanana kadar sürdürülecek sıkı para politikası duruşunun talepte dengelenme, TL'de reel değerlenme ve enflasyon beklentilerinde düzelmeyele dezenflasyon sürecini destekleyeceği yönündeydi. Yeni metinde talep, kur ve beklenti kanalları üzerinden dezenflasyon sürecinin güçlendirileceği ifade ediliyor. Bunu, dolar/TL'de yukarı yönlü hareketin yıl sonuna doğru biraz daha gevşetileceği şeklinde algıladım. Bu da, ihracatçıların temelde bekledikleri bir haber olarak da değerlendirilebilir.

HABER

ÖZLEM BAY YILMAZ obay@ekonomist.com.tr

Türkiye esansta Doğu'nun 'Grasse'i olma yolunda

Türkiye'nin esans ihracatı, 2024'te 339,2 milyon dolara yükseldi. 100'ün üzerinde ülkeye esans ihracatı gerçekleştiren sektörün en büyük pazarı Ortadoğu. Türkiye, Fransa'nın Grasse kenti gibi, Doğu'nun esans merkezi olma yolunda.

Küresel esans pazarı yaklaşık 55,6 milyar dolar seviyesinde bulunuyor. 2030 yılında sektörün 74 milyar dolar büyüklüğe ulaşması bekleniyor. Türkiye'de ise yılda yaklaşık yüzde 10 oranında büyüdüğü tahmin edilen sektörün 2024'te yaklaşık 252 milyon dolarlık bir hacmi yakaladığı ifade ediliyor. Türkiye, esans ihracatında da son yıllarda yükselişe geçmiş durumda. Öyle ki 2020 yılında 147 milyon dolar olarak gerçekleşen esans ihracatı 2024 yılında 339,2 milyon dolara yükseldi. Sektör, 2025 yılının ilk altı ayında ise 208,3 milyon dolarlık ihracat rakamına ulaştı.

Türk esans sektörü, kalite, esneklik ve güvenilirliğiyle dünya pazarlarında sağlam bir yer ediniyor. Bugün Türkiye, 100'ün üzerinde ülkeye esans ihraç ediyor ve özellikle Ortadoğu pazarı sektörün en güçlü bölgelerinden biri konumunda.

KATMA DEĞERLİ İHRACAT

Türk esans sektörünün, ürün kalitesi, esneklik ve güvenilirliğiyle dünya pazarlarında kendine sağlam bir yer edindiğini söyleyen İstanbul Kimyevi Maddeler ve Mamulleri İhracatçıları Birliği (İKMİB) Yönetim Kurulu Başkanı Adil Pelister, "Önümüzdeki dönemde, özellikle katma değeri yüksek ürünlerle ihracat birim değerini yukarı taşımaya ve bu alandaki rekabet gücümüzü daha da pekiştirmeye odaklanacağız" diyor.

Sektörün bugün en büyük pazarının Birleşik Arap Emirlikleri olduğunu belirten Pelister, "Onu İran, Mısır, Ürdün, Irak, Suudi Arabistan ve Lübnan gibi bölge ülkeleri takip ediyor. Ortadoğu

ADİL PELİSTER
İKMİB

PİNAR GÜLER
SELUZ

pazarı, toplam ihracatımızın yaklaşık yüzde 50'sini oluşturuyor. Bu ilgi, bölgedeki tüketim kültürü, Türkiye'nin coğrafi yakınlığı, kalite ve çeşitlilik avantajımız ile rekabetçi fiyatlarımızdan kaynaklanıyor" diye ekliyor.

YEDİ YILDIR İHRACAT ŞAMPİYONU

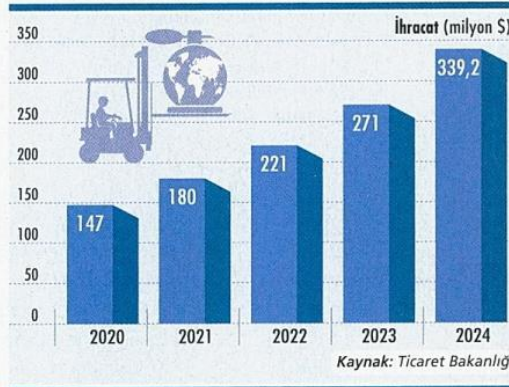
2007 yılından bu yana yüzde 100 Türk sermayesi bir şirket olarak Silivri'deki 40 bin metrekarelik Türkiye ve Ortadoğu'nun ilk tam entegre robotik esans üretim tesisinde faaliyet gösteren Seluz, **İstanbul Sanayi Odası'nın (İSO) 2024 yılı verilerine göre Türkiye'nin ilk 500 büyük sanayi kuruluşu** arasında yer alıyor. Yıllık 35 bin ton esans ve 30 bin ton aroma üretim kapasitesine sahip olan şirket, global vizyonu doğrultusunda büyümesini sürdürüyor. İstanbul'daki üretim ve AR-GE merkezi, Bulgaristan'daki üretim tesisleri ve kritik pazarlardaki lokal yapılanmalarına ek olarak 2026 başında Dubai'de yeni bir Creative Center, 2026 sonunda ise Fransa'da yeni bir merkez açacaklarını söyleyen Seluz Pazarlama Müdürü

Pinar Güler Şahin, 50'den fazla ülkeye ihracat gerçekleştirdiklerini, ağırlıklı pazarları Ortadoğu, Avrupa, Afrika ve Türk Cumhuriyetleri olsa da dünyadaki tüm ana kıtalarda müşterileri olduğunu belirtiyor.

Türkiye'de 500'ün üzerinde marka ve şirketle çalıştıklarını belirten Güler, "Ortadoğu pazarında da güçlü bir varlığımız var ve her geçen gün global pazar payımızı artırıyoruz. İKMİB verilerine göre 2018 yılından beri aralıksız olarak yedi yıl üst üste 'Koku Kimyasalları' kategori-

sinde Türkiye'nin en büyük ihracatını gerçekleştiriyoruz" diyor.

TÜRKİYE ESANS İHRACATI ARTIYOR

Türk esans üreticilerine ilgi neden artıyor?

Esans üreticilerinin her bir ham madde ve üretilen her bir ürünü istisnasız olarak çok hassas bir incelemeden geçirmeleri ve GC analizine tabi tutulmaları onları ihracatta öne çıkarıyor.

Türk esans şirketleri bölgeye yönelik koku tercihlerini çok iyi okuyup (kalıcılık/oryantal akorlar vb.) lokal beklentilere uygun kreasyonlar geliştiriyor.

Ortadoğu pazarına olan kültürel yakınlık, hızlı servis ve kalite seviyesi nedeniyle Türk esanslarına olan taleplerin her geçen gün artarak devam edeceği öngörülmüyor.

Türkiye'den Körfez Bölgesi'ne hem kara hem hava yoluyla çok kısa sürede teslimat yapılabilir. Bu da Avrupa'dan veya Asya'dan gelen rakiplere göre Türk şirketlerine ciddi bir hız kazandırıyor.

İşlerinin lokomotifini parfüm kategorisinin oluşturduğuna değinen Güler, şunları anlatıyor: "Son yıllarda Türkiye'den Ortadoğu'ya esans ihracatı her yıl çift haneli büyüyor. Bunun en önemli sebeplerinden biri, 'Made in Türkiye' etiketinin bölgede yüksek kalite algısına sahip olması."

TÜRK GÜLÜ BÜYÜK İLGİ GÖRÜYOR

1961 yılında Mişel Gülççek tarafından kurulan ve halen Gebze tesislerinde faaliyetlerine devam eden MG International Fragrance Company ise Türkiye'deki ilk ve en büyük esans üreticisi. 500'ün üzerinde çalışanı ile 250 binden fazla esans formülüne imza atan şirket, Türkiye'de yüzde 35'lik pazar payına sahip. Şirket, yılda bin 600'den fazla üreticiye esans tedariki ve inovatif projeler ile iş birlikleri geliştirerek destek veriyor. Beş kıtada 56 ülkeye ihracat gerçekleştiren şirket, pandemi sonrası özellikle Rusya ve İran'daki ihracatını dikkat çekici rakamlara taşımış durumda. "Bu iki ülkedeki yıllık ihracatımız 20 milyon doların üzerindeki seviyeleri gördü ve artmaya devam edeceğini öngörüyoruz. İhracat verilerimizin toplam ciromuzdan yüzde 35 pay alıyor" diyen MG International Fragrance Company Genel Müdür Yardımcısı Bülent Konca, Ortadoğu bölgesinde güçlü iş ortaklıkları olduğundan ve Dubai'de World Trade Centre'da özel showroom açarak Ortadoğu pazarı için faaliyetlerini artırdıklarından söz ediyor. Ortadoğu'nun Türk üretici ve tedarikçilere fırsat yarattığını ve tercih önceliği sunduğunu söyleyen Konca, şunları ekliyor: "Oryantal zevkleri anlama, empati kurma ve benzer kültür ile inanışları paylaşma bu konuda etkili oluyor. Türkiye, endemik bitki çeşitliliği konusunda benzersiz bir çeşitliliğe sahip. En büyük hazinemiz Isparta'dan elde edilen gül ve gül yağı. Dünyanın her yerindeki meslektaşlarımızın ham madde tercihi olan Türk gülü, büyük ilgi görüyor."

TÜRKİYE 'FORMÜLASYON ÜSSÜ' OLABİLİR

Dünyada esans alanında Çin, Hindistan ve Fransa öne çıkıyor. Fransa prestijle, Hindistan doğal ham

maddede ölçekle, Çin ise fiyatla rekabet ediyor. Türkiye'nin ise hız, esneklik ve formülasyon çeşitliliği ile fark yarattığını belirten Parkim Group Pazarlama Müdürü Murat Gülmez, "Türkiye olarak müşteriye özel, lokal tatları anlayan, kültürel kodlara dokunabilen esanslar üretiyoruz. Bu da bizi, 'hazırdan al' mantığının dışına çıkarak, çözüm ortağı konumuna getiriyor. Bugün dünyada çok az ülke, aynı anda hem Doğu'nun yoğunluğunu hem de Batı'nın rafineliğini bu kadar dengeli sunabiliyor" diyor. Bu Doğu-Batı sentezinin özellikle parfüm segmentinde ciddi bir karşılık bulduğunu kaydeden Gülmez, "Cidde, Mekke, Dubai ve Amman gibi merkezlerde Türk menşeli esanslara olan ilgi hızla artıyor" diye konuşuyor.

Doğal esans ham maddeleri konusunda Türkiye'nin üretim avantajları olduğundan da bahseden Gülmez, şöyle devam ediyor: "Türkiye; Isparta gülü, Kazdağı kekikleri, Türk Tütünü, Türk Kahvesi, Ayvalık lavantası, Hatay defnesi, Antalya portakalı gibi birçok ham maddeye ev sahipliği yapıyor. Bu zenginlik sadece üretim değil, ilham anlamında da büyük bir avantaj. Türkiye, doğal içerikli esanslarda 'formülasyon üssü' olabilecek tüm altyapıya sahip."

BÜLENT KONCA
MG INTERNATIONAL
FRAGRANCE COMPANY

MURAT GÜLMEZ
PARKIM GROUP

VAROL BESEN
REGALIEN İSTANBUL

NİL AKMAN
LA FANN

NİŞ PARFÜM MARKALARINA DA İLGİ YOĞUN

Öte yandan özellikle Körfez Bölgesi'nde ve Ortadoğu'da yoğun ilgi gören Türk niş parfüm markaları da var. Regalien İstanbul onlardan biri. Varol ve Bilen Besen kardeşlerin 2019 yılında kurduğu marka bugün, 23 farklı parfümünü 40'a yakın ülkeye satıyor. Bugün üretimlerinin yüzde 75'inin ihracatlarını belirten Varol Besen, Ortadoğu pazarının ihracatlarının yüzde 10'unu oluşturduğunu söylüyor. Besen, Türkiye'nin sadece ham maddeleriyle değil, aynı zamanda tarih boyunca koku kültürüne verdiği önemle de niş parfüm sektöründe öncü bir merkez olma yolunda hızla ilerlediğine dikkat çekiyor.

2021 yılında kurulan ve parfüm, kolonya, oda kokusu ve kişisel bakım kategorilerinde 200'ün üzerinde ürünü bulunan La Fann'ın kurucuları Nil Akman ve Elif Tektü ise üretimlerinin yüzde 60'ını 10 ülkeye ihraç ettiklerini söylüyorlar. Ortadoğu'ya ilk adımı Suudi Arabistan ve Katar ile attıklarını anlatan Akman, devamında Kuveyt, Bahreyn ve Umman ve Birleşik Arap Emirlikleri'ne açılmayı hedeflediklerini vurguluyor. Bugün itibarıyla toplam ihracatlarının yaklaşık yüzde 65'ini Ortadoğu ülkelerine gerçekleştirdiklerini belirten Akman, "Bu bölgede tüketicilerin kokuya olan düşkünlüğü ve yeniliğe açıklıkları dikkat çekici. Türk markalarına duydukları güven, bizi bu pazarda çok daha güçlü kılıyor. Aynı zamanda kültürel benzerliklerimiz de iletişimi kolaylaştırıyor" diyor.